

ELSA ANDERSSON BERÄTTAR

Av Inga-Lisa Öhrvall

Sömmerska, kocka, fotograf, målare

Född Norberg, i Vidsel 1923 som den femte av 11 syskon. Familjen flyttade till Paratjärn, Hapträsk där hon gick i skola.

Mamman Ester var duktig på allt. Hon vävde tyg och sydde kläder till familjen och till andra på beställning. Hon var bagerska och hade alltid en hjälpande hand för alla som kom till henne med olika problem. Hon hjälpte också många barn till världen. Pappan Karl arbetade i skogen.

Elsa var ofta med mamman och lärde sig tidigt att sy. Först hade hon hade en trampmaskin och senare en elektrisk symaskin av märket Husqvarna. Hon var hemsömmerska och åkte till olika byar och sydde kläder. Var t ex till Snesusudden och sydde blusar som kunderna senare har omtalat som de mest välpassande de någonsin haft. Hon arbetade också en tid med att sy herrkostymer på en konfektionsfabrik i Småland.

Flera vintrar arbetade hon som kocka för ett skogshuggarlag. De bodde i koja mellan Lillberg och Kåbdalis. Laget bestod av ett 20-tal skogsarbetare som hon skulle hålla med 3 mål mat dagligen. Där fanns ingen elektrisk ström. Hon hade 2 järnspisar för matlagningen och på dem värmdes hon också vatten till diskning. Männerna bar in ved och vatten. Maten bestod ofta av olika köträtter. Hon gräddade också pannkaka i ugnarna. Fredagarna blev det ofta palt och då var förväntningarna höga. Alla tyckte om Elsas palt och det brukade aldrig blir några paltar över. Kuskarna stod för att transportera dit mat och övriga förnödenheter med häst.

På våren när arbetet var avslutat hade alla bråttom att komma iväg hem och en gång blev Elsa lämnad ensam kvar i kojans. Som tur var hade hon skidorna och kunde ta sig hem fast det var lång väg. Någon av skogsarbetarna kom att tänka på att de lämnat henne ensam kvar men då var hon redan hemma. Senare var

hon kocka för ett kojlag närmare Bodträskfors och då blev det lättare med arbetet och transporterna.

Elsa gifte sig med Bertil Andersson. Hon var den första som bar Edefors församlings brudkrona, se nedan.

De bodde i Myrberg med döttrarna Barbro och Eva.

Familjen flyttade senare till Harads och Elsa arbetade då i affären, (f d Enbergs), som hon övertagit tillsammans med systemen Greta. Där fick hon utföra fotografering och framkallning av filmer och kopiering. Hon hade ingen utbildning för det men efter att blivit visad hur det skulle gå till var det bara att ta över arbetet. Filmerna framkallades i mörkrum med olika vätskor. Då hon hade affären på vardagarna så måste hon ta till söndagarna för arbetet med filmerna. Hon tog också foton för körkort och fotograferade barn.

En dag kom en kund in med en kamera som han inte kunde öppna. Han var angelägen att de fotografier han tagit skulle bevaras men visste inte hur han skulle få ut filmen utan att den blev förstörd. Elsa visste inte hur hon skulle göra men gjorde motvilligt ett försök. Hon lyckades öppna kameran i mörkrummet, ta ut filmen och framkalla den. Kunden fick sina foton och blev nöjd.

Elsa bor nu på Edestrand. När det målades om där, kom hon att tänka på att hon också målat och tapetserat flera hus i trakten. Hon arbetade då ofta ensam.

Själv tycker inte Elsa att hon gjort något märkvärdigt, men nog har hennes liv varit rikt och omväxlande. Det har också varit strävsamt som många kvinnors liv var förr.

EDEFORS FÖRSAMLINGS BRUDKRONA

Gåva av
Edefors Husmodersförening
vid dess 10-årsjubileum Påskdagen
1948

Fritz Olsson Luleå

